

УДК 332.1:330.322

DOI: 10.31891/2307-5740-2021-298-5(2)-33

ЗАВГОРОДНЯ Т. П.

<https://orcid.org/0000-0001-7786-4649>e-mail: zavhorodniaT@khmnu.edu.ua

ТКАЧЕНКО І. С.

<https://orcid.org/0000-0002-0085-292X>e-mail: ivan.tkachenko@gmail.com

БЕДНАРСЬКИЙ К. В.

e-mail: bednarskyi@gmail.com

Хмельницький національний університет

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ

В статті досліджуються питання, пов'язані з оцінюванням інвестиційної привабливості регіонів. Досліджено вплив інвестиційно-інноваційних процесів на сталий розвиток регіонів. Зроблено висновок щодо ролі інвестиційної привабливості регіонів для забезпечення їх фінансової самодостатності. Проаналізовано сучасні підходи науковців до інтерпретації змістовного наповнення категорії інвестиційної привабливості. Встановлено, що це складна багатогранна економічна категорія, яка характеризує комплексність регіонального простору з точки зору наявного інвестиційного клімату, стану та рівня розвитку відповідної інвестиційної інфраструктури. В статті проведений аналіз сучасних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості. Встановлено, що таке завдання вирішується в рамках трьох основних науково-методичних підходів: статистичного, рейтингового та експертного. В рамках кожного підходу розглянуто їх особливості та напрями реалізації для вирішення поставлених завдань. На основі проведеного аналізу сформовано висновок щодо комплексного застосування методів оцінювання інвестиційної привабливості регіону для ухвалення інноваційно-інвестиційних рішень.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, статистичні методи, рейтингування, капіталовкладення, регіон.

TETIANA ZAVHORODNIA, IVAN TKACHENKO, KOSTIANTYN BEDNARSKYI

Khmelnitskyi National University

ANALYSIS OF APPROACHES TO EVALUATION OF REGION'S INVESTMENT ATTRACTIVENESS

Sustainable regional development is determined by continuous investment and innovation stimulation of economic processes. The regional level of state investment policy involves the use of a system of measures aimed at attracting and efficient use of investment resources coming from economic entities of all forms of ownership to ensure stable socially oriented development of the region. The lack of a regional investment and innovation model of regional development does not allow to develop and implement a set of measures aimed at counteracting modern challenges and disturbances.

The article examines issues related to assessing the investment attractiveness of regions. The influence of investment and innovation processes on the sustainable development of the regions is studied. The conclusion is made about the role of investment attractiveness of regions to ensure their financial self-sufficiency. Modern approaches of scientists to the interpretation of the content of the category of investment attractiveness are analyzed. It is established that this is a complex, multifaceted economic category that characterizes the regional space's complexity in terms of the existing investment climate, the state, and the level of development of the relevant investment infrastructure. The article analyzes the current approaches to assessing investment attractiveness. It is established that such a task is solved within the framework of three main scientific and methodological approaches: statistical, rating, and expert. Within the framework of each approach, their features and directions of realization for the decision of the set tasks are considered. Based on the analysis, a conclusion was formed on the integrated application of methods for assessing the region's investment attractiveness for innovation and investment decisions.

Keywords: investment attractiveness, statistical methods, ranking, investment, region.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Стійкий регіональний розвиток детермінується безперервним інвестиційно-інноваційним стимулюванням економічних процесів. Регіональний рівень державної інвестиційної політики передбачає використання системи заходів, спрямованих на залучення та ефективне використання інвестиційних ресурсів, які надходять від суб'єктів господарювання усіх форм власності для забезпечення стабільного соціально-орієнтованого розвитку регіону. Відсутність регіональної інвестиційно-інноваційної моделі розвитку регіону не дозволяє розробити та реалізувати комплекс заходів, спрямованих на протидію сучасним викликам та збуренням.

Залучення інвестицій для реалізації програм розвитку регіону сприятиме реалізації його економічного, інтелектуального та виробничого потенціалу, пошуку бізнес-партнерів, підвищенню конкурентоспроможності і, зрештою, забезпеченню стійкого соціально-економічного розвитку. Такі програми потребують значного обсягу фінансових ресурсів. Вони не можуть бути в повній мірі забезпечені виключно шляхом залучення коштів державного та місцевих бюджетів. Тому пошук зовнішніх фінансових

донорів для забезпечення можливостей вирішення завдань соціального та економічного розвитку регіону є ключовим завданням інвестиційної політики.

Отже, важливим важелем успішної реалізації регіональної політики держави виступає фінансова самодостатність регіонів, яка в значній мірі визначається інвестиційною привабливістю регіонів. Тому питання, пов'язані з виявленням сутності та основних тенденцій регіонального розвитку в умовах дестабілізуючих зовнішніх збурень, пов'язаних, зокрема, і з наслідками пандемії Covid-19, оцінюванням їх спроможності до залучення інвестицій набувають особливої значимості, а тому є актуальними і потребують досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Інвестиційна привабливість є домінуючим чинником активізації інвестиційних процесів на регіональному рівні і визначається через поєднання характеристик, засобів, можливостей, що відображають у сукупності потенційний платоспроможний попит на інвестиції. Фактично ця характеристика відображає доцільність або недоцільність капіталовкладень в регіон. Дослідження категорії інвестиційної привабливості регіонів, а також питань, пов'язаних з аналізом та оцінюванням складових цієї категорії, відображені в роботах О. Бражко, Г. Лещук, Н. Давиденко, В. Захожай, К. Лаглера, Ю. Єльнікової та багатьох інших. Аналізуючи представлені підходи науковців, можна зробити висновок, що визначення сутності інвестиційної привабливості регіону ґрунтується на її сприйнятті, як інтегральної характеристики, які відображає як умови проведення господарської діяльності, так і фактори, що на неї впливають. Це дозволяє виявити концептуальні погляди науковців за трактування досліджуваної категорії. Зокрема, визначаючи категорію інвестиційної привабливості, О. Бражко зазначає, що вона «у загальному сенсі – це інтегральна характеристика, достатня соціально-економічна, організаційно-правова, морально-психологічна і суспільно-політична зацікавленість суб'єкта інвестиційної діяльності вкладати свої кошти у той або інший об'єкт» [0, с.18]. Більш розгорнуте визначення дає Г. Лещук [0, с. 145], як відзначає, що інвестиційна привабливість – це «комплексна характеристика об'єкта інвестування за допомогою якісних та кількісних параметрів, заснованих на аналітичних і прогнозних даних, які відображають рівень ризику – ймовірності втрати інвестиційного доходу, рівень прибутковості використовуваних активів та доцільності інвестування у даний об'єкт». Є. Гелєверя та Ю. Сергієнко стверджують, що інвестиційна привабливість є відносним поняттям, яке відображає думку певної групи інвесторів відносно співвідношення рівня ризику, рівня прибутковості і вартості фінансових ресурсів в тій або іншій державі, регіоні або галузі [0]. Давиденко акцентує увагу на тому, що змістове трактування цієї категорії відображає сукупну характеристику умов певної території країни, яка включає оцінку рівня розвитку нормативно – правового забезпечення, інвестиційної інфраструктури, людського капіталу, фінансових можливостей, що істотно впливають на формування прибутковості основних засобів, які вкладаються, та інвестиційних ризиків [0] Тому можна констатувати, що інвестиційна привабливість регіону є складною багатогранною економічною категорією і відображає комплексність регіонального простору з точки зору наявного інвестиційного клімату, стану та рівня розвитку відповідної інвестиційної інфраструктури.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Значна увага дослідниками приділяється способам оцінювання інвестиційної привабливості регіонів. Зокрема, ці питання висвітлені в працях Г. Лещук, С. Муньки, С. Стахорської, Н. Сізової, К. Лаглера. Слід зауважити, що в них відображений певний досвід побудови таких оцінок. Однак, враховуючи постійний інтерес науковців до проблеми оцінювання інвестиційної привабливості регіонів та появу нових авторських методик вирішення такого завдання, проблема їх дослідження та систематизації не втрачає актуальності. Аналіз цих підходів становить зміст даної статті.

Формулювання цілей статті

Метою статті є аналіз та узагальнення сучасних поглядів науковців на проблему оцінювання інвестиційної привабливості регіонів.

Виклад основного матеріалу

Оцінювання інвестиційної привабливості регіону є важливим завданням у контексті розроблення стратегії інноваційної діяльності як на регіональному, так і загальнодержавному рівнях. Міжнародні інституції регулярно публікують індекси, що характеризують рейтинг країн за різними показниками, що характеризують як власне інвестиційну діяльність, так і привабливість країн для інвестицій. Зокрема, Всесвітній банк публікує рейтинг Doing Business, за яким оцінюється простота ведення підприємницької діяльності [0]. Він являє собою інтегральний показник, що розраховується за десятьма показниками у 190 країнах світу. Нижче значення показника відповідає вищому положенню країни у рейтингу. Рейтинг Європейської бізнес-асоціації (ЕВА) [0] орієнтований на оцінювання інвестиційної привабливості України. Він спрямований на розрахунок рейтингової оцінки інвестиційного клімату, зокрема, його привабливості як для інвесторів, що вже працюють в Україні, так і для тих компаній, які планують входження на український ринок. Рейтинг базується на сукупності показників, що відображають політичну, економічну, законодавчу

та інші сфери діяльності. Результатом рейтингування є рівень ризику інвестицій та оцінка здатності їх ефективного використання.

Рейтингове агентство IBI-Rating [0] проводить аналітичні дослідження галузей і секторів економіки України, зокрема, визначає різноманітні рейтингові оцінки: корпоративного управління, фінансової стійкості страхових компаній, надійності банківських депозитів, інвестиційної привабливості проєктів, регіонів, міст тощо. Результатом рейтингування є оцінка рівня ризику, фінансування інвестиційних проєктів галузей економіки, регіонів, муніципалітетів і суб'єктів господарювання.

Також аналіз інвестиційної привабливості регіонів провадять Державна служба статистики України, Інститут реформ, аналітична група «Експерт Україна», Міністерства розвитку громад та територій України тощо. При цьому використовуються як різні системи часткових показників для побудови узагальнених рейтингів, так і різні процедури рейтингування за оцінкою інвестиційної привабливості регіонів. Така різноманітність оцінок зумовлює значну увагу до проблеми оцінювання інвестиційної привабливості регіону як в контексті визначення показників, так і їх опрацювання для побудови власне оцінки інвестиційної привабливості.

Аналіз джерел зі вказаної проблематики дозволяє зробити висновок, що переважно методи оцінювання інвестиційної привабливості регіонів укладаються в три групи:

- статистичні методи – базуються на кількісно вимірних показниках, для яких в більшості випадків здійснюється повна редукція з побудовою узагальненої характеристики рейтингової привабливості (інтегрального показника рейтингової привабливості). Перевагами методу є доступність показників для аналізу, які зазвичай обираються з відкритої статистичної звітності. До недоліків варто віднести неможливість урахування інформації, яка має нечислову природу, зокрема, результати рейтингового оцінювання. Як результат, потенційні інвестори можуть не отримувати необхідної інформації для ухвалення рішень щодо капіталовкладень;

- методи експертних оцінок – ґрунтується на експертній інформації, яка відображає судження фахівців у відповідній галузі. Методи використовуються у випадках, коли безпосереднє вимірювання кількісних характеристик не є можливим. Отримана інформація систематизується з урахуванням важливості як експертних оцінок, так і вагомості (ступеня кваліфікації) самих експертів, в результаті чого отримується узагальнена оцінка інвестиційної привабливості регіону. Перевагою використання даної групи методів є можливість вибору показників під конкретного інвестора та проведення поглибленого аналізу привабливості окремих галузей. Серед недоліків варто відзначити проблеми визначення експертів та досить трудомісткі процедури опрацювання експертних даних;

- рейтингові методи – також базуються переважно на даних нечислової природи, хоча часто використовують і метричні показники. Результатом є побудова консенсусного ранжування регіонів за узагальненою характеристикою інвестиційної привабливості виділяють два підходи в рамках застосування методів: рейтингово-аналітичний, який в певній мірі є розвитком статистичних методів, і підхід на основі опитувань, який подібний до групи експертних методів. Рейтингово-аналітичний підхід ґрунтується на використанні аналітичних показників розвитку регіону з подальшим їх групуванням та згортанням в узагальнений показник, за значеннями якого здійснюється рейтингування регіонів. Серед переваг цього підходу варто відзначити простоту використання та зручність інтерпретації результатів. Недоліками є залежність від макроекономічних показників розвитку регіону, відсутність інструментів для врахування регіональної специфіки, пріоритетні напрямки інвестування. Рейтинговий підхід на основі опитувань, ґрунтується на опитуванні представників підприємницьких структур, що провадять свою діяльність в регіоні. Таким чином визначається система чинників, що впливають на результат, та їх вагомості. Подальша обробка даних здійснюється шляхом їх агрегації в узагальнений показник інвестиційної привабливості регіону з подальшим рейтингуванням регіонів за його значеннями. До переваг підходу варто віднести можливість отримання розгорнутої інформації під конкретні потреби інвестора. Недоліками є істотна вартість дослідження, тривалі часові рамки та проблеми формування репрезентативної вибірки.

Розглянемо основні підходи науковців у контексті визначених груп методів.

Окреме завдання становить вибір системи показників, за якою проводиться оцінювання. Відповідно до методології Державної служби статистики України [8], кожному напрямку економічного розвитку регіону відповідає окремий блок показників, які формують відповідну трирівневу ієрархічну систему показників. Перший рівень містить 28 вихідних (первинних) показників економічного розвитку, які об'єднуються у п'ять блоків і відображають такі складові економічної діяльності:

- ✓ макроекономічну ефективність;
- ✓ фінансову сферу;
- ✓ інноваційну діяльність та розвиток науки;
- ✓ ринкові перетворення і розвиток підприємництва;
- ✓ інвестиційну привабливість.

Для оцінювання інвестиційної привабливості регіонів відібрані такі показники:

✓ інвестиції в основний капітал, у розрахунку на одну особу середньорічної чисельності наявного населення, грн;

- ✓ інвестиції у житлове будівництво, у розрахунку на одну особу середньорічної чисельності наявного населення, грн;
- ✓ обсяг прямих іноземних інвестицій, у розрахунку на одну особу чисельності наявного населення на кінець року, дол США;
- ✓ зміна обсягу прямих іноземних інвестицій, у розрахунку на одну особу середньорічної чисельності наявного населення, дол США.

Також методика передбачає використання непрямих характеристик інвестиційної привабливості регіону, які відображають розвиток транспортної мережі регіону та зовнішньоекономічної діяльності:

- ✓ щільність автомобільних доріг загального користування з твердим покриттям, км на 1000 кв км території;
- ✓ обсяг експорту товарів, в розрахунку на одну особу середньорічної чисельності наявного населення регіону, дол США.

Для побудови узагальненого показника використовується методологія факторного аналізу з визначенням вагомості складових на основі факторних навантажень. Слід відзначити, що дана методика є досить трудомісткою і вимагає специфічних знань в галузі статистичного опрацювання даних та використання відповідного програмного забезпечення для проведення розрахунків. Хоча наведена методика має більше загальний характер і орієнтована на оцінювання рівня економічного розвитку, її можна застосувати і для завдань, які розглядаються у даному дослідженні. Г.В. Богдан [9] проведений розрахунок рівня інвестиційної привабливості регіонів України за наведеною методикою та здійснено їх рейтингування.

На основі даної методики та методології, яка використовується Конференцією ООН з торгівлі та розвитку UNCTAD [10] Г.В. Лещук [11, с. 94-95] запропонувала збалансовану систему показників оцінювання реальної інвестиційної привабливості регіону. Вона передбачає багатоступінчатий процес оцінювання. На першому етапі здійснюється оцінювання соціально-економічного стану регіону за методиками Державної служби України та UNCTAD. Далі авторкою пропонується розрахунок показників, що відображають рівень розвитку інфраструктурного комплексу регіону. На третьому етапі здійснюється узагальнене оцінювання рівня розвитку інвестиційної інфраструктури регіону. При цьому науковцем запропоновано доповнити наявну систему показників новими, які ґрунтуються на даних про реальні земельні ділянки та об'єкти промислової нерухомості, а також включають інформацію про реалізовані або заплановані інвестиційні проекти. При цьому в процедурі розрахунків врахована вагомість нововведених показників. Результати розрахунків спрямовані на надання потенційному інвестору інформації щодо оцінок реального інвестиційного потенціалу регіону.

С. Гуткевич [12], В. Захожай і М. Кіт [13]. для оцінювання рівня інвестиційної привабливості регіону використали показники, які згруповані за категоріями: загальноекономічного розвитку регіону; економіко-географічного розвитку виробничої інфраструктури; демографічного становища; розвитку ринкових відносин і комерційної інфраструктури; розвитку інвестиційного ринку. В дослідженні Д. М. Стеченко [14] розвинуто цю методику шляхом введення вагомості для показників кожної групи. Недоліком наведеного підходу є те, що автором не наведено обґрунтування вибору вагових коефіцієнтів, що підвищує рівень суб'єктивності в процедурі оцінювання рівня інвестиційної привабливості регіонів.

Варто відзначити, що наведені методики не враховують екологічної складової регіонального розвитку, що для сучасних умов господарювання та отримання інвестицій є вкрай важливим. Цього недоліку позбавлений підхід Ю.В. Єльнікової [15]. Авторкою враховано три групи показників: соціальні, екологічні та управлінські, на основі яких шляхом згортки Колмогорова-Габора побудований інтегральний показник. Він є базою для подальшого рейтингування регіонів. До переваг методу також варто віднести невелику кількість вихідних показників, що усуває проблему «розмитості» інформаційного впливу кожної складової на кінцевий результат. Серед недоліків, на наш погляд, варто віднести відсутність «традиційних» макроекономічних показників, пов'язаних з рівнем ВВП на душу населення, загальною зайнятістю населення тощо. Це нівелює економічну та фінансову складові в кінцевому результаті, що на наш погляд, є некоректним.

Є.В. Бушинським [16] запропоновано систему показників для оцінювання інвестиційної привабливості для різних видів територіально-адміністративних утворень: регіону, територіальної громади, міста. Зокрема, на регіональному рівні автором визначені такі групи показників: транспортна доступність; рівень розвитку галузі; поглинання ринку; ринок праці; трансформація економіки; ділове середовище; туристична привабливість; охорона навколишнього середовища.

Однак в дослідженні не наведена конкретизація показників для кожної групи, а також правила їх опрацювання для отримання оцінок інвестиційної привабливості регіонів.

В статті [17] запропонована процедура формування інвестиційної привабливості економіки регіону, одним з етапів якої є оцінювання рівня привабливості. Позитивним у даному підході є те, що авторами пропонується урахування інвестиційного потенціалу економіки регіону, оцінювання впливу ризиків, у тому числі екологічних. В дослідженні також зазначено, як результат оцінювання, встановлення напряму розвитку інвестиційної привабливості економіки регіону, що є важливим з позиції потенційного інвестування. Однак результати досліджень авторів мають декларативний характер без конкретизації сукупності вихідних показників та процедур проведення розрахунків.

В статті [18] розглянуто підхід до рейтингування регіонів, який базується на комбінації експертних і таксономічних методів. В якості інформаційного масиву авторкою обрані показники, які використовуються в інших методиках, у тому числі тих, що наведені в даному дослідженні. Далі на основі методу аналізу ієрархій обираються ті, які є найбільш значущими. Вагомість показників визначалась шляхом експертного оцінювання. Далі для відібраних показників проведено їх агрегацію до єдиного узагальненого показника з використанням згортки за методом відстаней. Серед недоліків методу можна відзначити те, що авторкою не вказано, як саме здійснюється вибір експертів. Крім того, в представленій методиці не вказано, яка кількість показників буде достатньою для проведення подальших розрахунків.

В дослідженні [19] запропоновано для оцінювання інвестиційної привабливості регіонів використати автоматизовану систему, яка має спростити процедуру розрахунків. Авторами передбачено урахування як факторів інвестиційної привабливості регіону, які ґрунтуються на статистичних матеріалах, що є у відкритому доступі, так і факторів інвестиційного ризику, які поділені на групи економічного, екологічного, фінансового та криміногенного ризику. Оцінювання узгодження відібраних показників здійснюється на основі парних коефіцієнтів кореляції між ними та коефіцієнта альфа Кронбаха. Інтегральний показник розраховується за допомогою лінійної зваженої згортки, де вагомість вихідних показників встановлюється за допомогою методу Фішберна. Разом з тим, авторами не наведена структура запропонованої інформаційної системи, що ускладнює розуміння того, як саме здійснюється опрацювання даних.

С. С. Мунька [20] для побудови інтегрального показника інвестиційної привабливості регіонів запропонувала використати всього чотири показники. З одного боку, це є позитивним моментом, оскільки надає більшій значущості впливу кожної складової на кінцевий результат. Але з іншого боку, має місце втрата інформативності, оскільки не враховані показники соціальної складової, екологічної складової, тощо. Крім того, має місце певне дублювання інформації в показниках індексу фізичного обсягу валового регіонального продукту та валового регіонального продукту у розрахунку на одну особу, хоча вони обрані для різних періодів часу. На нашу думку, наведена методика може мати обмежене застосування.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Отже, проведений аналіз дозволяє зробити висновок про наявність значної кількості різноманітних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості регіонів. Зауважимо, що запропоновані для проведення розрахунків групи показників відображають різнобічні сторони регіональних процесів та явищ: економічних, соціальних, фінансових, інвестиційних, інфраструктурних. При цьому методиках використовується переважно статична кількісна оцінка відібраних сфер діяльності суб'єктів господарювання регіонів, без урахування динамічних та якісних змін середовища. Також використання великої кількості вихідних часткових показників певною мірою розмиває результати дослідження і дає лише загальну характеристику соціально-економічного стану регіону. Для прийняття рішення щодо вкладення інвестицій у певний регіональний проєкт необхідно здійснити об'єктивне оцінювання інноваційно-інвестиційної привабливості економіки регіону. Отримані оцінки мають значний вплив суб'єктивності, оскільки залежать від обраної системи показників та методу їх опрацювання. Також при ухваленні рішень щодо інвестування потрібно врахувати потенційні ризики, що зазвичай не враховується в методах розрахунку узагальнених показників інвестиційної привабливості регіону.

Тому для ухвалення інноваційно-інвестиційних рішень потрібно мати якомога більше інформації щодо інвестиційної привабливості регіону, що в свою чергу зумовлює застосування сукупності методів для її визначення. Лише комплексний багатосторонній аналіз дозволить знизити ризиковість капіталовкладень та досягти максимальний вигоди для інвестора.

Література

1. Бражко О. В. Особливості формування оцінки інвестиційної привабливості економіки / О. В. Бражко // Інвестиції: практика та досвід. — 2009. — № 12. — С. 16 – 20.
2. Лещук Г. В. Інвестиційна привабливість к домінанта розвитку інфраструктури регіону / Г. В. Лещук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. — 2017. — Вип. 23(2). — С. 144-147
3. Гелеверя Є. М. Інвестиційна привабливість регіонів як основа сталого розвитку країни [Електронний ресурс] / Є. М. Гелеверя, Ю. І. Сергієнко // Бізнес Інформ. — 2020. — № 4. — С. 111-117.
4. Давиденко Н. М. Оцінка інвестиційної привабливості регіону в умовах сучасних викликів / Н. М. Давиденко // Економічний форум. — 2017. — №2. — С. 86 – 93.
5. Doing business [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.doingbusiness.org/en/doingbusiness>
6. Європейська бізнес-асоціація [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://eba.com.ua/>
7. Рейтингове агентство IBI-Rating [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ibi.com.ua/>
8. Про затвердження Методики розрахунку інтегральних регіональних індексів економічного розвитку. Наказ Держкомстату України № 114 від 15.04.2003 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://uazakon.com/documents/date_1a/pg_ibcnog/index.htm
9. Богдан Н. М. Оцінка інвестиційної привабливості регіону в контексті Фінансового забезпечення

регіонального розвитку / Н. М. Богдан // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2018. – Вип. 29, ч. 2. – С. 43 – 51.

10. World investment report 2012. Towards a New Generation of Investment Policies. United nations conference on trade and development (UNCTAD) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2012_embargoed_en.pdf

11. Лещук Г. В. Систематизація підходів до оцінювання інвестиційної привабливості регіону / Г. В. Лещук // Науковий вісник Ужгородського національного університету, Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». – 2020. – Вип. 29. – С. 93-98

12. Гуткевич С. А. Інвестиційна привабливість аграрного сектору економіки / С.А. Гуткевич. – Київ : Європ. ун-т, 2003. – 251 с.

13. Захожай В. Статистика інвестиційної діяльності / В. Захожай, М. Кіт // Персонал. – 2007. – № 8. – С. 10-18.

14. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : [навч. посіб.] ; 2-ге вид., випр. і доп.] / Д. М. Стеченко. – Київ. : Вікар, 2002. – 374 с.

15. Єльнікова Ю. В. Рейтингування регіонів України за рівнем привабливості для відповідальних інвестицій / Ю. В. Єльнікова // Інвестиції: практика та досвід. – 2020. – №17. – С. 63 – 68.

16. Бушинський Є. В. Методи оцінки інвестиційної привабливості: регіональний вимір / Є. В. Бушинський // Бізнесінформ. – 2021. – № 1. – С. 157 – 163.

17. Лаглер К. Формування інвестиційної привабливості економіки регіону / К. Лаглер, С. Богуславська // Вчені записки Університету «КРОК». – 2020. – № (3) 5. – С. 207 – 213. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-59-207-213>

18. Стахорська С. І. Методичний підхід щодо оцінки інвестиційної привабливості регіонів України / С. І. Стахорська // Управління розвитком. – 2016. – № 4. – С. 30 – 38.

19. Сізова Н. Д. Оцінка інвестиційної привабливості з використанням інформаційної системи / Н. Д. Сізова, О. О. Петрова, Г. В. Солодовник, М. Ю. Перун // Молодий вчений. – 2017. – № 4.4. – С. 90 – 93.

20. Мунька С. С. Аналіз інвестиційної привабливості регіонів України / Мунька С. С // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2021. – № 1. – С. 90-93.

References

1. Brazhko O. V. Osoblyvosti formuvannya otsinky investytsiinoi pryvablyvosti ekonomiky / O. V. Brazhko // Investytsii: praktyka ta dosvid. — 2009. — № 12. — S. 16 – 20.

2. Leshchuk H. V. Investytsiina pryvablyvist k dominanta rozvytku infrastruktury rehionu / H. V. Leshchuk // Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu. Ser. : Ekonomichni nauky. – 2017. – Vyp. 23(2). – S. 144-147

3. Heleveria Ye. M. Investytsiina pryvablyvist rehioniv yak osnova staloho rozvytku krainy [Elektronnyi resurs] / Ye. M. Heleveria, Yu. I. Serhiienko // Biznes Inform. – 2020. – № 4. – S. 111-117.

4. Davydenko N. M. Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti rehionu v umovakh suchasnykh vyklykiv / N.M. Davydenko // Ekonomichni forum. – 2017. – №2. – S. 86 – 93.

5. Doing business [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.doingbusiness.org/en/doingbusiness>

6. Ievropeiska biznes-asotsiatsiia [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://eba.com.ua/>

7. Reitynhove ahentstvo IBI-Rating [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://ibi.com.ua/>

8. Pro zatverdzhennia Metodyky rozrakhunku intehrallykh rehionalnykh indeksiv ekonomichnoho rozvytku. Nakaz Derzhkomstatu Ukrainy № 114 vid 15.04.2003 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://uazakon.com/documents/date_1a/pg_ibcnog/index.htm

9. Bohdan N. M. Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti rehionu v konteksti Finansovoho zabezpechennia rehionalnoho rozvytku / N. M. Bohdan // Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu. – 2018. – Vyp. 29, ch. 2. – S. 43 – 51.

10. World investment report 2012. Towards a New Generation of Investment Policies. United nations conference on trade and development (UNCTAD) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2012_embargoed_en.pdf

11. Leshchuk H. V. Systematyzatsiia pidkhodiv do otsiniuvannya investytsiinoi pryvablyvosti rehionu / H. V. Leshchuk // Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu, Serii «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo». – 2020. – Vyp. 29. – S. 93-98

12. Hutkevych S. A. Investytsiina pryvablyvist ahramoho sektoru ekonomiky / S.A. Hutkevych. – Kyiv : Yevrop. un-t, 2003. – 251 s.

13. Zakhzhzhai V. Statystyka investytsiinoi diialnosti / V. Zakhzhzhai, M. Kit // Personal. – 2007. – № 8. – S. 10-18.

14. Stechenko D. M. Rozmishchennia produktyvnykh syl i rehionalistyka : [navch. posib.] ; 2-he vyd., vypr. i dop.] / D. M. Stechenko. – Kyiv. : Vikar, 2002. – 374 s.

15. Ielnikova Yu. V. Reitynhuvannya rehioniv Ukrainy za rivnem pryvablyvosti dlia vidpovidalnykh investytsii / Yu. V. Ielnikova // Investytsii: praktyka ta dosvid. – 2020. – №17. – S. 63 – 68.

16. Bushynskiy Ye. V. Metody otsinky investytsiinoi pryvablyvosti: rehionalnyi vymir / Ye. V. Bushynskiy // Biznesinform. – 2021. – № 1. – S. 157 – 163.

17. Lahler K. Formuvannya investytsiinoi pryvablyvosti ekonomiky rehionu / K. Lahler, S. Bohuslavka // Vcheni zapysky Universytetu «KROK». – 2020. – № (3) 5. – S. 207 – 213. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-59-207-213>

18. Stakhorska S. I. Metodychni pidkhid shchodo otsinky investytsiinoi pryvablyvosti rehioniv Ukrainy / S. I. Stakhorska // Upravlinnia rozvytkom. – 2016. – № 4. – S. 30 – 38.

19. Sizova N. D. Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti z vykorystanniam informatsiinoi systemy / N. D. Sizova, O. O. Petrova, H. V. Solodovnyk, M. Yu. Perun // Molodyi vchenyi. – 2017. – № 4.4. – S. 90 – 93.

20. Munka S. S. Analiz investytsiinoi pryvablyvosti rehioniv Ukrainy / Munka S. S // Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences. – 2021. – № 1. – S. 90-93.

Надійшла / Paper received : 12.08.2021

Надрукована / Printed : 04.10.2021